

Landskap: Småland Upptecknat av: Carl Vihing
 Härad: Uppvidinge m. fl. Adress: Furåkra, Kvåksmåla
 Socken: Råghult m. fl. Berättat av: Carl Vihing m. fl.
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1874 i Råghults sn.

Faht historia (forts. fr. M. 7216) s. 1-3
 Sparvhöken, - beskrivning av utse-
 endet och hans levande m. m. s. 3-7, 10.
 "Kär göken slutar gäla blir han
 sparvhök. s. 4.
 Uren. s. 7-8.
 Tyd av ren. s. 8
 " " hattungglan s. 8
 Örnar. s. 9

Teckning s. 10.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 7217: 1-10.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppsvidinge, m. f. Adress: Juråkra, Kriksmåla.
Socken: Ålgö, m. f. Berättat av: Carl Viking, m. f.
Uppteckningsår: 1941. Född år 1874. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen utgör omedelbar
fortsättning från Vol: 8. Våra jaktbara
djur, deras förhållande och gam-
la jaktmetoder.

Vol: 8.

187. — 185.

68 blad teckning.

Skriv endast på denna sida!

gamle, röde, kopperen, för den vill jag
i alla fall kugga ihjäl", sade kung-
dahl. Jag följde honom strax hem
och hade ett duktigt skall i "Gärdslan".
Jag fick fatt i kopperen och band honom
om halsen med ett kort snöre vid på-
len å pöhusdyngan. Så bad jag kung-
dahl gå in en stund och säga åt kvin-
norna att lämna finga dräpa en stund
med att mjölka korn. — Vi måste
att kopperen han kacklade och levde
värre därute. Detta hörde troligen Hä-
ken, som ej var långt borta och lur-
de på rau. Jag hade stått i fähuset
knappa 15. minuter förrän en stor "Flag-
hök" kom och högg klorna i kopperen. Men
då talade "Gärdslan" sitt språk och både
Hök och kopperen somnade från livets be-

178.)

ACC. N:R. M. 7217:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bynner. Jag satte den lamma bäs-
san i fähuset tog så höken i den
ena handen och loppen i den and-
ra och gick in till Ångdahl och sa-
de, "Så här ser det ut nu," "Så va
en riktig hejjare te hök, då va
hederligt de jölp oss å mä den
pulingen," sa de Ångdahl. Så van-
kades det kaffe med lopp och en
bastant kaffehalva tillika; där-
på tog jag min hök och gick hem.
Flera liknande jakt historier på
Hök har jag upplevat i min
där, men det upptecknade är så
pass betydande, att vi gott förstå
vilken djärv fågel den höken
är. Om hur höken, vid bollen-
jakt å orre kunde komma 8

189)

ACC. N.R. M. 7217:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

söka snappa åt sig bullvanerna
i bra ett dam vora ricktiga orra,
däran är i föregående i dessa
uppteckningar skrivet. —

Sparvhöken. Han är mycket mind-
re än Suvhöken, litet större än gä-
ken. Till färgen påminner han myc-
ket om Suvhöken, men avviker
något. Så äro vingarnas utsidor
och ryggen litet mörkare än Suvhö-
kens, men bröst och buksida blek-
vit med svartgrå ricksnackforma-
de tvärstrimmor. Öganen cirke-
runda och lya milt, som fosfor
i mörkret. Näbbens övre hälva
är mot spetsen böjd starkt
hakformig så han bär med
ett dymlöst sänderlita sitt rov.

180.)

ACC. N:R. M. 7217:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Han har tillika starka, böjda, var-
sa klor. Se teckning N:R. 25. B. som
är min egen erfarenhet av en denna
fågel. Obs Hans föda består mesta-
dels av småfåglar. Obs! Lärda bara
i tidningar någon gång låtit på-
skina, att sparvhäken är övervä-
gande nyttig, men det skriva vi all-
mogefakt intet under på, därför
att han håller efter de fruktsam-
ma gräsparvarna. Låt honom
f.ex. få syn på en kull nykläckta
orrungar, så få vi se huru "Över-
vägande nyttig han är." Sparhå-
ken är synnerligen rovgörig och
därtill mycket snabb. Gamla fåglar
sade, "I när Gröken slutar gata, så
blir han till sparvhök." I så det den

181.)

ACC. N:R. M. 7217:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sam därtill är nog enfaldig. För-
visso är likheten mellan dessa jäg-
lar rätt stor, men sparvhök är
och förblir sparvhök, och Gök är
och förblir gök. Sparvhöken är
nog övervägande flyttfågel, typen
vintern se vi inte till honom.
Men duvhöken gör sig även då på-
mint. Liksom duvhöken, bygger
sparvhöken rätt ofta i någon hög
gran, men är ej så noga med val
av plats att han bygger inne i
djupa skogen. Han kan byg-
ga h.o.m. vid en allmän väg, som
jallet var på en beckning n:o 25 B.
En kvärväg (ginnväg) mellan min
hem och snickerifabriken Fred-
riksfors, där jag våren 1889 en tid

189.)

ACC. N.R. M. 7217:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

nickrade röror och lianen. Den lilla
höken upptäckte mig själ. Så länge
han blott hadde ägg i boet, så hände
han bra, att jag gick förbi hans grän
men sen det blev ung, då blev den
lilla hökmanne mera vaksam. Och!
Så snart jag närmade mig grann
så skjöt han blymsakket och från
boet och med ett äusligt pip slag
till mitt hattbrätte med vingarna.
"Jag brukade säga åt mig själv, "Nu
härskar hökmanne god morgon,
han tycker jag är oartig, som inte
lyfter på hatten." Jag talade om
fågelns beteende för min hustru. Han
följde mig dit och hökmanne lyfte
även på hennes hatt. Och! Detta är
verklighetsbildning. Den lilla fågeln

183.)

ACC. N.R. M. 7217: 7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bliv ej förrädd av mig. jag var mycket
intryckt av hans roliga infall. —

När ungarna framkamma nr äggen
äro dem dunklädda och ser, samt
matas i boet. —

Ulven. Är väl den största av vårt
ugglesläkte. Vi veta helt litet om den
na fågels vanor och förhållanden.
Han krives bäst i bergiga, djupa, ska-
gar, han är ej fullt så stor, som
kungsrunden, men är en stor ficu-
de på fjäder och karar. Han ser och
bättre om dagen än kattugglan.

Den färgen är han svart-brun-spräck-
lig. Han har ett brett huvud och sta-
ra, runda, ägan. Över öronhålen har
han en stor fjäderkopp över varje ö-
ronhål. Han gör och myta gongom

184)

ACC. N.R. M. 7217:8.

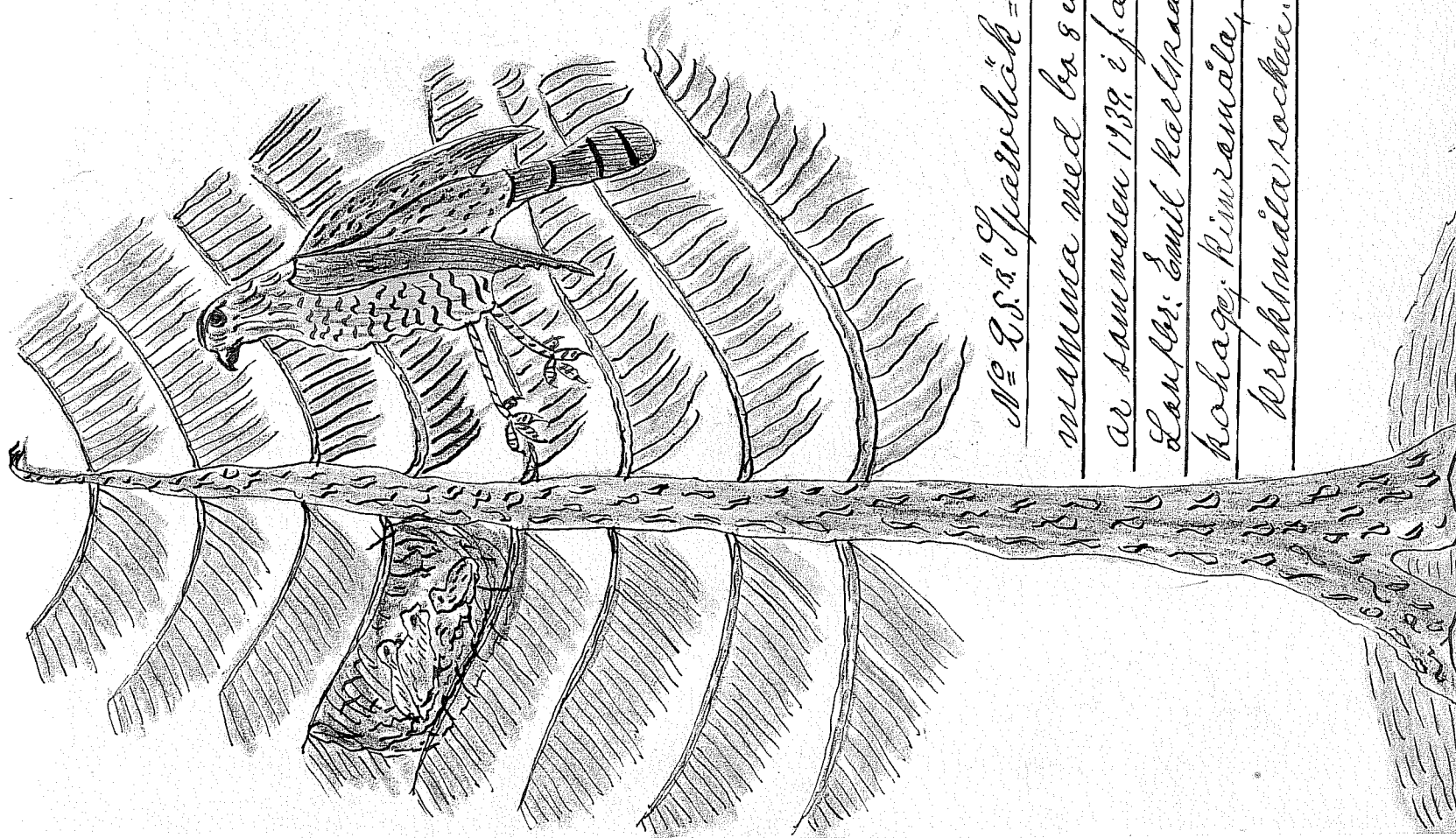
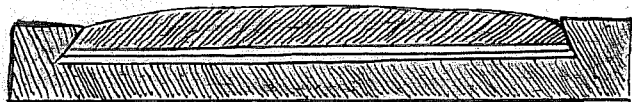
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

jaga kräkor. Om dagen ritter han
gämd, men börjar sin jakt i skym-
ningen. Gamla jägare sade att El-
ven lade sina ägg på marken
invid någon bergvägg. Fäderna
toga tydor av Berguven. Eftersom
han mest vistades i djupa, bergiga,
skogar, men på mörka höstaft-
nar kunde slå sig ner i närheten
av Byn och ropa sitt her, "El = By",
så sades att han ropade "El Byn!"
Vilket betydde att någon iföljd
av döden, snart måste lämna
Byn. Likaså togs tydor av kattugg-
han, när han insåg något hem
låg höra sitt "klä vitt, klä vitt!"
Vilket betydde att någon i hem-
met snart skulle stupas i den vita
likdräkten.

Örnar veta vi ej mycket om. Kungsör-
nen den rikka skjöts för 15 år sedan
på Långskruvsmå i Ålgölsmo-
ken av folkskolläraren och jägaren
Carl Sjäkvist ^{ex. ad.} Lärarebostaden,
Höghults slätt. Örnen är uppstoppad
och försedd med ägan av glas och
sitter på en björkkubbe invid pi-
anor i lärarens pinnrum. Havs-
örnen är större än kungsörnen och
mörkgrå till färgen. Han mäter 4 al-
nar mellan vingspetsarna. Jag har
för 38 år sen sett några i skogen vid
Korslagen. Som bygga ett stort kist-
f. ex. en tall invid en hausklipa. Som
har 2. ungar. Havsörnar äro väldigt starka,
som fångar stora fiskar och sjöfåglar.
Sessa väldiga fåglar gå ej all rå på utan
gå de skjutsvapnen.

N° 25. A. "Hökaspel." (Hel storlek, verkar som Jungpipa.)

N. 721710.

N° 25. A. "Hökaspel." =

manum med br 8 ung

av samman 1939 i f. d.

Lan. Br. Emil Kaelstas

Kahage; Kimanala,

Krakmala socken.